

обґрунтовано необхідність розробки освітньо-управлінських алгоритмів, що забезпечують становлення та реалізацію готовності керівника закладу загальної середньої освіти до професійної управлінської креативної діяльності, прийняття науково обґрунтованих рішень в процесах державно-громадського управління.

На основі методики системного аналізу окреслено сукупність проблем, що гальмують процес формування державно-громадського управління в закладах середньої освіти, та відображено їх склад в ієрархічній структурі. Доведено істотне соціальне значення формування цілісної, рухомої і динамічної системи, здатної вирішувати завдання підвищення ефективності процесу реалізації державно-громадського управління в освітній сфері, а методологія системного підходу в управлінській діяльності закладами загальної середньої освіти набуває принципово нового значення як у теоретичному, так і в практичному аспектах.

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСТВА

Л.М. Калініна,

доктор педагогічних наук, професор

Н.І. Лісова,

доктор педагогічних наук

Доведено, що державно-громадське управління розвитком загальної середньої освіти на засадах партнерської взаємодії в умовах демократизації та розвитку громадсько активного суспільства не можна зреалізувати без активної участі відповідальної громадськості, розвитку людського та соціального капіталу, обґрунтування теорії державно-громадського управління розвитком загальної середньої освіти на інтеграційних засадах людиноцентризму та освітнього партнерства як системи фундаментальних і прикладних знань.

У процесі дослідження визначено умови, за реалізації яких процес формування партнерської взаємодії в ЗСО, регіоні та на рівні закладу освіти набуватиме нової якості та буде успішним:

активізація та залучення суб'єктів партнерської взаємодії: активних відповідальних громадян, інституцій громадянського суспільства, представників органів державної влади, місцевого самоврядування, ОТГ, закладів освіти, громади до якості життєдіяльності через здобуття якісної освіти та набуття навичок конструктивної діалогічної взаємодії на довірчих засадах, як спільної соціально важливої діяльності впродовж життя;

розроблення державних і регіональних стратегій і стратегій інноваційного розвитку в сфері освіти на довірчо-партнерських засадах;

вироблення місцевої освітньої політики;

дотримання правових норм із різних галузей вітчизняної системи права – конституційного, адміністративного, цивільного, сімейного, трудового, земельного та ін.;

визначення ідей, цілей, спільних цінностей, пріоритетів, моделей співпраці суб'єктів партнерської взаємодії та взаємодії органів державної влади з громадськістю і суб'єктами освітнього партнерства.

Державно-громадське управління розвитком загальної середньої освіти на засадах *партнерства* — це взаємовигідна форма взаємодії та співпраці суб'єктів у ЗСО між усіма зацікавленими суб'єктами громадсько активного суспільства в якісній освіті та в економічному розквіті країни, що здійснюється на основі закономірностей, тенденцій, принципів управління, механізмів соціального партнерства в системі комплексного механізму управління.

У процесі дослідження проаналізовано принципи державно-громадського управління, що досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці впродовж останніх десяти років, класичні принципи менеджменту, ознаки їх групування, філософські засади, що покладені в основу їх обґрунтування та *запропоновано* авторську класифікацію принципів державно-громадського управління закладами загальної середньої освіти на засадах партнерської взаємодії.

На основі аналізу *обґрунтовано* сутність поняття «соціальне партнерство», його різновиди на основі класифікаційних ознак їх структурування: державно-приватне партнерство, державно-громадське партнерство, галузеве партнерство в сфері освіти, зокрема педагогічне, соціально-педагогічне, галузеве партнерство в сфері охорони здоров'я, секторальне, міжсекторне партнерство, експертне партнерство, волонтерське партнерство.

Соціально-педагогічне партнерство розглядаємо як вид соціального партнерства та демократичну взаємодію рівноправних суб'єктів, об'єднаних для досягнення спільно узгодженої мети, вирішення завдань у всебічному розвитку особистості, розвитку ключових навичок, які потрібно розвивати у ХХІ столітті за дотримання морально-етичних цінностей (ініціативність суб'єктів, відповідальність за спільну справу, відкритість і чесність у професійних стосунках та яке здійснюється шляхом реалізації механізмів.

Соціально-педагогічне партнерство як вид соціального партнерства структуровано на класифікаційній основі різновидів:

- соціально-педагогічне партнерство (від масштабу функціонування),
- соціально-педагогічне партнерство (від способів здійснення),
- соціально-педагогічне партнерств (від змісту дії),
- соціально-педагогічне партнерство (від форми партнерства),
- соціально-педагогічне партнерство (від цілей визначення та реалізації),
- соціально-педагогічне партнерство (від суб'єктів, учасників об'єднаних однією метою).

З'ясовано, що найбільш поширеними механізмами соціального партнерства на рівні міста є: механізми науково-громадського консультування, публічного обговорення питань, державно-громадської експертизи, громадського та експертного контролю, соціальний діалог, механізми PR (publicrelations) – «паблік рилейшенз», спрямовані на консолідацію дій.

Партнерство на рівні закладу освіти можна розглядати всередині та визначити різні його рівні: перший рівень – це класний колектив, партнерами якого є учні, вчителі, батьки, батьківський комітет класу (педагогічне партнерство); другий рівень

(внутрішньошкільний) – колектив, партнерами якого є адміністрація, органи шкільного самоврядування (учнівського, батьківського), профспілка (педагогічне партнерство); третій – взаємодія школи з соціальними партнерами ззовні (соціально-педагогічне партнерство).

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ УЧНІВ НА ЗАСАДАХ ДОВІРЧО-ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

*Н.І. Лісова,
доктор педагогічних наук*

Актуальною проблемою в дидактико-аксіологічній системі закладу ЗСО, зумовленої суспільним запитом у період соціокультурних змін, є практика організації процесу навчання учнів на довірчо-партнерських та людиноцентристських засадах. Глибина дослідження полягає у розкритті особливостей сучасного процесу навчання, взаємозв'язку діяльності здобувачів освіти та їхніх батьків і педагогів, специфіки цієї партнерської взаємодії та її вплив на результати навчання учнів, якість освіти в цілому.

Аналіз основних положень Концепції «Нова українська школа», законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та з'ясування стану наукової розробленості проблеми дав підстави вважати, що взаємодія є однією з ознак внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, адже оцінювання якості здійснюється за чотирма напрямками – освітнє середовище, система оцінювання учнів, педагогічна діяльність, управлінський процес. В основі кожного із них – взаємодія, яка вимагає від суб'єктів уміння співпрацювати, будувати партнерські взаємини на довірі, повазі, відповідальності та інших цінностях.

Науковий пошук сприяв знаходженню та впровадженню нових безспірних принципів дидактики на нове соціальне замовлення – якість загальної середньої освіти, успішне навчання учнів. Одними з таких принципів є «концентрація уваги, активне залучення, корекція помилок і цикл «повторення вдень — консолідація вночі», оскільки на них стоїть універсальний алгоритм людського навчання, наявний у мозку всіх дітей і дорослих. Дослідниками та вчителями, кращими практиками-експериментаторами, доведено, що реалізація названих принципів під час організації навчального процесу має обов'язково поєднуватися з принципами довіри, партнерства між суб'єктами, зокрема вчителями та учнями, їхніми батьками.

Дослідження також виявило, що переважна більшість освітян поділяє ідеї партнерства, але готовність втілювати педагогіку партнерства поки що сформована не повною мірою. З'ясовано, що значною мірою впровадженню педагогіки партнерства сприятиме, насамперед:

- усвідомлення партнерства, як форми педагогічної взаємодії, основою якої є взаєморозуміння, взаємодовіра, взаємоповага та взаємозбагачення її учасників; як динамічної системи, яка виводить суб'єктів навчального процесу